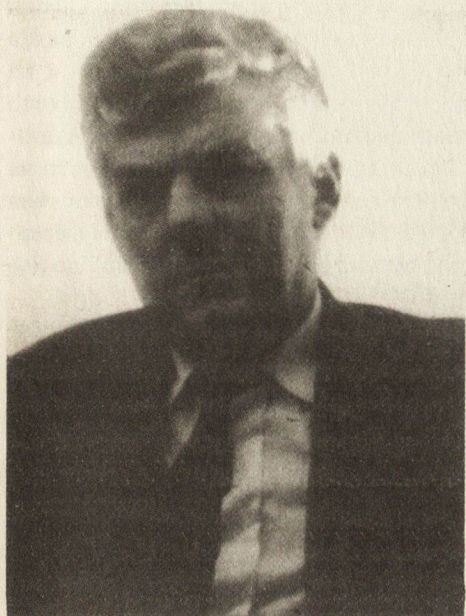


✓ **ГЕОРГИ ПЛЕТНЬОВ**



Роден на 6 декември 1935 г. в гр. Свищов, доц.к.и.н. Г. Плетньов е от поколение, което преживя детството и юношеството си през годините на Втората световна война и следвоенното десетилетие — в несигурност, в много лишения и несгоди. През 1959 г. завършва специалност история в Софийския университет “Св. Кл. Охридски”, след което е учител в родния си град. От 1966 г. до деня на преждевременната си нелепа кончина на 21 ноември 1994 г. работи във Великотърновския университет “Св.св. Кирил и Методий” като преподавател по нова българска история. Той има значителен принос в развитието на Историческия факултет на ВТУ като заместник декан (1976—1983 г.) и декан (1983—1989 г.) на факултета, както и в дейността на катедрата по “Нова и най-нова история на България”, чийто ръководител бе през последните няколко години. С изявено чувство за отговорност и

за обществен дълг, Г. Плетньов беше и председател на Общинския комитет “Васил Левски” в гр. В. Търново.

Научните интереси на Г.Плетньов бяха в областта на историята на българския народ през Възраждането. През 1973 г. защити кандидатска дисертация на тема “Чорбаджиите в Търновско през Възраждането”, а през 1981 г. беше избран за доцент. Списъкът на публикациите му надхвърля седемдесет заглавия, между които книгите “Чорбаджиите и българската национална революция” (В. Търново, 1986, 193 с. — спец-курс; второ издание — В. Търново, 1993, 235 с.) и “Мидхат паша и управлението на Дунавския вилает” (В. Търново, 1994, 235 с.).

В своите книги, студии, статии и научни съобщения Г. Плетньов осветлява широк кръг проблеми от живота на българския народ през XVIII—XIX в. Изследователските си разработки изграждаше на основата на богат източников материал. Той проучваше внимателно съответните съхранявани в България архивни материали, публикациите на наши и чужди документи, българския възрожденски периодичен печат, мемоарната литература и др. Той обогати нашата историопис с новоиздирена дипломатическа документация относно дейността на руските консули в Бълга-

рия и руското посолство в Цариград. Стремежът му за фактологична пълнота на описваните явления и процеси се съчетаваше със задълбочено проучване на съществуващата научна книжнина и с открояване на слабо изследваните и дискуссионни проблеми от историята на Българското възраждане.

Тези общи констатации имат своето най-добро конкретно потвърждение в двете посочени книги на Г. Плетньов.

В първата от тях — “Чорбаджиите и българската национална революция” — е систематизиран обилен фактологичен материал и се прави опит за изясняване на поредица спорни въпроси. За генезиса на чорбаджиите като социална прослойка и ролята им в ограниченото общинско самоуправление на българите при условията на бавните, но значителни трансформации на стопанския живот в страната и на турския султански режим; за отношението на чорбаджиите към новобългарското културно-просветно дело, към черковно-националното и национално-революционното движение; за участието на част от тях в тези движения и за отношението на революционните демократи към чорбаджиите — по тези и по други въпроси от този проблемен кръг книгата на Г. Плетньов предлага в повечето случаи обстойна интерпретация, която е съобразена с еволюцията на феномена “чорбаджийство” до възобновяването на българската държавност през 1878—1879 г.

“Мидхат паша и управлението на Дунавския вилает” е книга колкото за дейността на един висш султански чиновник, толкова и за живота на българите през 60-те години на XIX в. Разкрита е вътрешнопротиворечивата същност на усилията да се адаптира социалната и политическа структура на Турция към основните тенденции в развитието на западноевропейския начин на обществен живот по онова време, както и крайно опасната за българския и за другите подвластни народи доктрина на “новите османци” за формиране в Турция на единна “османска нация”. Проследени са предприетите в това направление начинания — главно опитът за турцизиране на българското учебно дело — и тяхното проваляне. Показан е отчасти и със свеж източников материал истинският псевдоцивилизаторски лик на Мидхат паша — безкомпромисният и жесток усмиритель на националноосвободителните борби на българския народ.

“Българските чорбаджии” и “Мидхат паша” са две исторически явления, елементи от които периодично се репродуцират, поради което изясняването им и занаяпред ще предизвиква дискусии.

Много от своите усилия Г. Плетньов посвети на университетската си преподавателска дейност. Проявяваше старание в работата си със студентите, мнозина от които под негово ръководство защитиха дипломни работи. Сам или в съавторство той подготви и публикува два сборника с материали за семинарни занятия по история на Българското възраждане, няколко обзорни лекции и др. Беше и отзивчив популяризатор на исторически знания чрез многобройни статии в периодичния печат, а също чрез беседи и лекции.

Със своята научна, преподавателска и популяризаторска дейност Г. Плетньов остави трайни следи в развитието на българската историопис, както и незаличими спомени сред своите близки, приятели и колеги.

П. Тодоров

## БИБЛИОГРАФИЯ

### I. НАУЧНИ СЪОБЩЕНИЯ, СТАТИИ И МОНОГРАФИИ

1. Унгарските емигранти в България (1849—1850 г.). — Т р. В П И, Т. V, 1968, с. 193—216.
2. Руска литература — дар на търновското читалище “Надежда” през Възраждането. — Муз е и п а м е т н и ц и н а к у л т у р а т а, 1970, кн. 3, с. 13.
3. Борбата на българския народ против просветната реформа на Мидхат паша. — Муз е и п а м е т н и ц и н а к у л т у р а т а, 1971, кн. 1, с. 21—23.
4. Борбата за общинската власт в Търново през Възраждането. — Т р. В П И, Т. VIII, кн. 2, 1971, с. 161—195.
5. Произход и социална принадлежност на чорбаджиите от Търново. — Т р. В Т У, Т. IX, кн. 2, 1972, с. 69—108.
6. Ролята и мястото на чорбаджиите от Търново в просветното движение през Възраждането. — Т р. В Т У, Т. X, кн. 2, 1973, с. 53—85.
7. Русофобските позиции на българските чорбаджии през Възраждането. — В: Славистични проучвания. С., 1973, с. 327—333.
8. Руското консулство в Търново (1862—1865 г.). — И с т о р и ч е с к и п р е г л е д, 1973, кн. 1, с. 55—63.
9. Един документ за търговията в Дунавския вилает от 1873 г. — Т р. В Т У, Т. XI, кн. 2, 1974, с. 1—21.
10. Социалната принадлежност на еленските чорбаджии през Възраждането. — И с т о р и ч е с к и п р е г л е д, 1975, кн. 2, с. 69—75.
11. Съпротивата на българския народ против османизирането на родните училища в Дунавския вилает. — Т р. В Т У, Т. XII, кн. 3, 1975, с. 105—165.
12. Административно-стопанска политика на турската власт в Дунавския вилает. — Т р. В Т У, Т. XIII, кн. 3, с. 3—92.
13. Стопанската дейност на търновския фабрикант Ст. Карагьозов през Възраждането. — И с т о р и ч е с к и п р е г л е д, 1977, кн. 1, с. 62—71.
14. Чорбаджиите от Търново и национално-освободителното движение. — И с т о р и ч е с к и п р е г л е д, 1977, кн. 3, с. 105—110.
15. Отношение чорбаджиев Търновского округа к Освободительной войне. — В: Незабываемый подвиг. Львов, 1980, с. 62—69.
16. —, Спасов, Л. Свищовското съзаклятие (1866—1867 г.) — В о е н н о и с т о р и ч е с к и с б о р н и к, 1980, кн. 3, с. 124—133.
17. Мястото на Търново в национално-освободителното движение. — В: 1300 години България. В.Т., 1980, с. 157—181.
18. Добродетелната дружина в Букурещ и развитието на българското образование. — Т р. В Т У, Т. XVII, кн. 3, 1980, с. 31—65.
19. Отношението на чорбаджиите от Търновския край към Освободителната война. — В: Незабравимият подвиг. В.Т., 1980, с. 83—95.

20. Павел Калянджи за последиците от Хатихумаюна. — Историически преглед, 1980, кн. 1, с. 71—79.
21. Обръщения на населението от Търновско към Русия. — В: Велико Търново през вековете. С., 1982, с. 181—199.
22. Участието на населението от Търново в националноосвободителните борби до 1862 г. — В: Велико Търново през вековете. С., 1982, с. 181—198.
23. Еленските чорбаджии и развитието на просветата в Елена. — В: Огнище на педагогическата мисъл. В.Т., 1981, с. 83—93.
24. Обществено-икономическото развитие на Трявна през XVIII-XIX в. — В: Трявна. С., 1982, с. 42—60.
25. Тревненската община през Възраждането. — В: Трявна. С., 1982, с. 60—84.
26. Политическата дейност на българската емиграция в Румъния (1876—1877 г.). — В: Историко-филологически изследвания. С., 1983, с. 31—49.
27. Мястото и ролята на Търново в национално-църковното движение. — В: Велико Търново и Великотърновския край през вековете. В.Т., 1983, с. 235—248.
28. Добродетелната дружина в Букурещ и развитието на българската просвета в Македония. — В: Векове, 1984, кн. 2, с. 19—23.
29. Свищовските чорбаджии и Освободителната война. — В: 100 години от изгрева на свободата при Свищов. Св., 1982, с. 98—106.
30. —, Неделчев, Н. Нови документи за стопанската дейност на един чорбаджийски род през Възраждането. — В: Юб. сборник 20 г. Великотърновски университет. В.Т., 1984, с. 131—141.
31. Добродетелната дружина и изграждане на болница в Търново. — В: 1300 г. българска държава и великотърновската червенкръстка организация. С., 1984, с. 50—58.
32. Търново като столица на българската държава в историческата памет през Възраждането. — В: Велико Търново в историческата съдба на българския народ. В.Т., 1985, с. 142—154.
33. Стефан Стамболов и Априлското въстание 1876 г. в Първи революционен окръг. — Военноисторически сборник, 1986, кн. 2, с. 115—126.
34. Българското човеколюбиво настоятелство (дружество на старите) в Букурещ и Сръбско-турската война 1876 г. — Военноисторически сборник, 1986, кн. 5, с. 33—45.
35. Тревненската община — арена на социални борби и опора на националния дух. — В: От ръката тревненска. С., 1987, с. 17—32.
36. Васил Левски, чорбаджиите и националната революция. — Военноисторически сборник, 1987, кн. 3, с. 103—112.
37. Българската емиграция и Сръбско-турската война от 1876 г. — Тр. ВТУ, Т. XXII, кн. 3, 1988, с. 39—71.
38. Васил Левски и Търновския революционен комитет. — Янтра, 1987, кн. 8, с. 48—56.
39. За мястото на Стефан Стамболов в национално-освободителното движение. — В: Стефан Стамболов — революционер и книжовник. В.Т., 1988, с. 35—53.

40. Руско-турската война 1828—1829 г. и положението на българския народ. (По приписки и летописи). — Военно исторически сборник, 1988, кн. 6, с. 124—131.
41. Свищов в националната революция. — В: 110 години от изгрева на свободата при Свищов, Св., 1987, с. 33—40.
42. За мястото и ролята на чорбаджиите във въстанието на Никола Филиповски. — Военно исторически сборник, 1989, кн. 3, с. 123—131.
43. Откриване на руски консулства в българските земи след Кримската война. — Военно исторически сборник, 1990, кн. 4, с. 42—56.
44. Руските консули и българската община в Русе. — В: 125 години Русенска община 1856—1990 г. Рс., 1990, с. 10.
45. Найден Геров і ставлення Росії до болгарського церковного питання. — В: Проблеми Слов'янознавства. Львів, 1990, с. 98—99.
46. Руските консули и преселването на българите в Русия през 1860—1862 година. — Военно исторически сборник, 1992, кн. 5, с. 63—85.
47. Руските консули и въстанието на хаджи Ставри от 1862 г. — В: България, Балканите и Европа. В.Т., 1992, с. 161—171.
48. Добродетелната дружина и някои проблеми на здравеопазването в българските земи. — Тр. ВТУ, Т. XXV, кн. 3, 1992, с. 77—108.
49. За обществено-политическата дейност на Стефан Карагьозов през Възраждането. — В: По пътя на безсмъртието. От Къкрина до София. В.Т., 1993, с. 61—75.
50. Русия и преселването на българите след 1865 г. — В: Българите в Северното Причерноморие, Т. II, В.Т., 1993, с. 143—152.
51. Към историята на Буровия род през Възраждането. — Военно исторически сборник, 1993, кн. 4, с. 55—65.
52. Чорбаджиите и българската национална революция. -В.Т., 1993, 235 с.
53. Отношението на Л. Каравелов към политиката на Русия по българския въпрос след Кримската война. — Тр. ВТУ, Т. XXVIII, кн. 3, с. 7—52.
54. Село Бяла на страниците на възрожденския печат. — В: 100 години Бяла град. 1991, с. 3—4, 35—38.
55. Габровската община през Възраждането. — Епохи, 1993, кн. 3—4, с. 14—22.
56. Обществено-политическа дейност на Павел Калянджи през Възраждането. — В: Лясковец в миналото. В.Т., 1994, с. 371—387.
57. Мидхат паша и управлението на Дунавския вилает. В.Т., 1994, 235 с.

## II. ЛЕКЦИИ, УЧЕБНИ ПОМАГАЛА, ОТЗИВИ И ДРУГИ МАТЕРИАЛИ

1. Горанов, П., — Трудове на проф. Ал. Бурмов. — В: Бурмов, Ал. Избрани произведения. Т. III. С., 1976, с. 290—299.
2. Материали за семинарни занятия по история на Българското възрождане. В.Т., 1976, 121 с.
3. Политическият идеал на българските революционери-демократи. — В: Лекции за следдипломна квалификация на учителите. В.Т., 1980, с. 63—88.
4. Националната революция и нейните движещи сили в идеологията на бъл-

- гарските революционери-демократи. — В: Изследвания по българска история. В.Т., 1982, с. 67—99.
5. Христоматия по история на България. Т. 3. Българският народ под османско владичество (отзив). — И с т о р и ч е с к и п р е г л е д, 1984, кн. 1, с. 128—132.
  6. Приносът на Великотърновския университет за развитието на историческата наука. — В: ВТУ “Кирил и Методий” в развитието на хуманитарните науки 1963—1983 г. С., 1985, с. 41—54.
  7. В ползу роду своему. — В: Народни читалища. Сборник от документи 1856—1944 г. В.Т., 1986, с. 5—7.
  8. Чорбаджиите и българската национална революция. Спецкурс. В.Т., 1986, 193 с.
  9. Четвъртвековен юбилей на Историческия факултет при Великотърновския университет “Кирил и Методий”. — В о е н н о и с т о р и ч е с к и с б о р н и к, 1988, кн. 3.
  10. Планове и програми в националноосвободителното движение през Възраждането (в съавторство с Ив. Стоянов). В.Т., 1988, 180 с.; Второ издание: В.Т., 1994, 206 с.
  11. Национално-освободителното движение след Априлското въстание 1876 година. — В: Сборник лекции за следдипломна квалификация. В.Т., 1992, с. 63—85.

### III. ПЕРИОДИЧЕН ПЕЧАТ

1. Прелюдия към свободата. — Б о р б а, бр. 76 от 1967 г.
2. В навечерието на Освободителната война. — Б о р б а, бр. 25 от 1968 г.
3. Защо монархия, а не република. — Б о р б а, бр. 17 от 1969 г.
4. Изборът на София за столица. — Б о р б а, бр. 20 от 1869 г.
5. Българските революционери и Парижката комуна. — Б о р б а, бр. 30 от 1971 г.
6. Създател и идеолог на вътрешната революционна организация. — Б о р б а, бр. 30 от 1973 г.
7. Пример за поколенията. — Б о р б а, бр. 17 от 1973 г.
8. Велик патриот и революционер. — Б о р б а, бр. 43 от 1973 г.
9. Стъпало в националната борба. — Б о р б а, бр. 39 от 1975 г.
10. Виден учен и педагог (Ал. Бурмов). — Б о р б а, бр. 14 от 1976 г.
11. Доставка на оръжие за въстаниците в I революционен окръг. — Б о р б а, бр. 2 от 1976 г.
12. Едно прошение на свищовци до руския император от средата на миналия век. — Д у н а в с к о д е л о, бр. 23 от 1975 г.
13. Консултът Мошнин за Варна. — П о л е т, бр. 5 от 1974 г.
14. Историческата обусловеност на Априлското въстание от 1876 г. — Н о в о л у д о г о р и е, бр. 4 от 1976 г.
15. Априлското въстание в Първи революционен окръг. — Н о в о л у д о г о р и е, бр. 12 от 1976 г.

16. Априлското въстание в III революционен окръг. — Ново лудогорие, бр. 49 от 1976 г.
17. Априлското въстание в IV революционен окръг. — Ново лудогорие, бр. 50 от 1976 г.
18. Свищовските чорбаджии и Освободителната война. — Дунавско дело, бр. 25—26 от 1977 г.
19. Ролята и мястото на Търново в църковно-националното движение. — Велико Търново, март 1981 г.
20. Еленските чорбаджии и развитието на просветата. — Еленската даскалоливница, септември 1981 г.
21. Населението от Великотърновския край и Русия в навечерието на Освободителната война. — Велико Търново, февруари 1978 г.
22. За свободата на България. — Наука и труд, бр. 3—4, от 1977 г.
23. Мястото на Свищов в националната революция. — Дунавско дело, бр. 25, от 1987 г.
24. По-добре е да бъде за нашите майстори. — Тревненски зов, бр. 47, от 1988 г.
25. Тревненската община и училището през Възраждането. — 150 години Славейково школо, Ноември 1988 г.
26. Трявна и униатското движение. — Тревненски зов, бр. 30, от 1990 г.
27. В името на българската кауза. — Тревненски зов, бр. 43, от 1990 г.
28. За четата на поп Харитон и Бачо Киро. — Народен глас, бр. 216, от 1990 г.
29. Добър вечер, г-н Карагъзов. — Движение, бр. 25, от 1991 г.
30. Великият българин. — Борба, бр. 83, от 1992 г.
31. За нов прочит на българската история. — Движение, бр. 33, от 1992 г.
32. Ден на народните будители. — Борба, бр. 128, от 1992 г.
33. Един документ за миналото на Лясковец. — Зов, бр. 7, от 1992 г.
34. За апостола. — Движение, бр. 7 от 1993 г.
35. Еленските чорбаджии и просветното дело. — Даскалоливницата 1843—1993, Елена, ноември 1993 г.
36. Аз съм посветил себе си на Отечеството. — Добро утро, бр. 35 от 1994 г.